

Understanding of the Suffering of the Sick on the Part of Chazal
Deena R Zimmerman MD MPH

Physical suffering:

1. Mishlei 14:10

(ו) לב יודע מרת נפשו ובשמחתו לא יתערב זר :

The heart knows its own suffering and in its happiness no stranger can share

2. Bavli Yoma 81a:

חולה מאכילין אותו על פי בקיאיין, ואם אין שם בקיאיין - מאכילין אותו על פי עצמו, עד שיאמר די.
A sick person is fed according to the assessment of experts and if there are no experts he is fed according to his own assessment until he says "enough".

3. Bavli Yoma page 83a:

חולה מאכילין אותו על פי בקיאיין. אמר רבי ינאי: חולה אומר צריך, ורופא אומר אינו צריך - שומעין לחולה, מאי טעמא - +משלי יד+ לב יודע מרת נפשו. פשיטא! מהו דתימא: רופא קים ליה טפי, קא משמע לן.

Rav Yanai states: If the sick person states I need to eat and the physician states that he does not, we listen to the sick person, not the expert. What is the reasoning "the heart knows its own suffering" Is this halacha not obvious? You might have said the physician knows more, we learn the patient does.

4. The Rif (Yoma 4a) had a slightly different version.

חולה מאכילין אותו עייפ בקיאיין אמרי דבי ר' ינאי חולה אומר אני צריך ורופא אומר אינו צריך שומעין לחולה פשיטא ספק נפשות להקל מהו דתימא האי דקאמר חולה צריכנא בעותי הוא דקא מבעית סבר אי לא אכילנא מיינתנא קמ"ל לב יודע מרת נפשו

You might have thought that the choleh was stating that he needed to eat due to an unfounded fear of dying but in fact we hold that the heart knows its own suffering.

4. Rosh Yoma 8:13

. כתבו התוספות הא דקאמר הש"ס חולה אומר צריך אני היינו שאומר שהוא ירא שאם לא יאכל שיכביד ויהיה מסוכן למות. ויש ספרים שכתוב בהן מילתא דרבי ינאי פשיטא ספק נפשות להקל מהו דתימא האי דקאמר חולה צריך אני בעותי הוא דקא מבעית סבר אי לא אכילנא מיתנא קא משמע לן. אלמא דוקא משום ספק מיתה מאכילין אותו עד כאן. ונראה לי דחומרא גדולה היא זאת בספק דאין לך רופא שיאמר אם לא יאכל שמא ימות אלא הרופא דרכו לומר אם לא יאכל אפשר שיכביד חליו ויסתכן. ואפ"י לספרים שכתוב בהן אי לא אכילנא מיתנא אין ללמוד מזה דדוקא על ספק מיתה מאכילין דלישנא דמיתנא לאו דוקא אלא שדרך החולה לומר כן מחמת פחד המיתה.

Tosephot learns that it is only when the patients fears death. However, this is an unnecessary stringency as even the physician is not sure the patient will die.

5. Shulchan Aruch Orach Chaim 618:1

חולה שצריך לאכול, אם יש שם רופא בקי אפילו הוא עובד כוכבים שאומר: אם לא יאכילו אותו אפשר שיכבד עליו החולי ויסתכן, מאכילין אותו על פיו, ואין צריך לומר שמא ימות. אפילו אם החולה אומר: אינו צריך, שומעים לרופא; * ואם החולה אומר: צריך אני, אפילו מאה רופאים אומרים: אינו צריך שומעים לחולה.

A patient who needs to eat, if there is an expert physician who says that if he does not eat his condition will worsen and he will be in danger, we listen to the physician even if he does not say he will die. And even if the patient says he does not need the food we listen

to the physician. If the patient says he needs to eat even if 100 physicians say he does not need to, we listen to the patient.

6. Shulchan Aruch Harav 618:9,10,11.

ואם הרופא אומר שאינו מכיר את חליו הרי הוא כשאר כל אדם ואין דבריו מעלין כשאומר צריך או שאומר איני יודע שיאכל על פיו וכן כשאומר אינו צריך אין דבריו מורידין כלל ואם החולה (אומר איני יודע או שהחולה) אומר איני צריך ורופא אחד אומר צריך מאכילין אותו ואין משגיחין בדברי רופא זה שאומר אינו צריך כיון שאינו מכיר את החולי:

The advantage of the physicians is their greater knowledge. Therefore, if they state they do not recognize the illness, their opinion is no different than that of a layman.

אפילו במקום שאין שם רופאים בקיאים שיאמרוהו אם הוא צריך לאכול מכל מקום אם נחלש הרבה עד שנראה לרוב בני אדם שאצלו שהוא מסוכן מאכילין אותו:

If there are no physicians and the situation is obvious to anyone, then they also are a reason to feed him.

כל מקום שמותר לאכול ואינו רוצה לאכול מאכילין אותו בעל כרחו: אם החולה יודע בעצמו שצריך לאכול ומחמיר על עצמו ואינו אוכל עליו הכתוב אומר ואך את דמכם לנפשותיכם אדרוש וגו':

Any placed that the patient is allowed to eat, we can force him to do so. Furthermore, the choleh does not have the right to be "machmir" and if he does so he is guilty of bordering on the prohibition of suicide.

Psychological suffering:

7. Shulchan Aruch Chosen Mishpat 125:9

דברי שכיב מרע ככתובים וכמסורים דמו,
רש"י מסכת גיטין דף ט עמוד ב

דתקון רבנן שמא תטרף דעתו עליו בחליו אם לא היה מובטח שיקיימו דבריו.

The words of a person who is critically ill are considered to be a written contract. Rashi explains this halacha as a Rabbinic decree lest he be psychologically troubled during his illness if he was not assured that his request would be fulfilled.

8. Shulchan Aruch Orach Chaim 330:1

יולדת היא כחולה שיש בו סכנה ומחללין עליה השבת לכל מה שצריכה; קוראין לה חכמה ממקום למקום, ומילדין (אותה), * ומדליקין לה נר אפי' היא סומא;

A woman in childbirth is considered as an ill person with potential danger and one transgresses the Sabbath for anything she needs- one calls the midwife to deliver her and one lights for her a candle even if she is blind.

9. Mishna Brura

נר - אם הוא לילה ואע"פ שחברותיה יודעות לעשות לה כל הדברים הנצרכים לה אעפ"כ קים להו לחכמים דלא מיתבא דעתא דיולדת כששרויה בחשך

One lights a candle if it is night even if her friends can manage in the dark as the sages held that she will not be calm in darkness.

(סומא - אע"פ שבזה לא שייך טעמא הנ"ל דבלא"ה שרויה בחושך אעפ"כ מיתבא דעתה בנר דלוק דקאמרה אי צריכנא מידי חזיא חברותיה ועבדי לי ואע"פ דהדלקת הנר עיקרה אינה לרפואה אעפ"כ מחללין דקים להו לרבנן דיתובי דעתא דיולדת הוא מילתא דמסתכנא בה בלא"ה:

For a blind woman it does not matter if the room is dark as she is always in darkness.

However, we allow the candle to be lit so she be calm that her friends can find what they

need. Even though the candle itself is not lifesaving, we transgress the Sabbath for this as our rabbis held that the calmness of a woman in childbirth is a matter of danger.

10. Biur Halacha

נר - והכא א"צ מומחה כמו שצריך בחולה ביוח"כ דהכא יותר יכולה היולדת להסתכן ע"י פחד שתתפחד שמא אין עושין יפה מה שהיא צריכה ממה שישתכן החולה ברעב [תוספות]:
We do not need an expert as we do for Yom Kippur as we are more afraid of the detrimental effects of her fear than the danger of not eating.

Dignity of the patient - bikur cholim

11. Bavli Nedarim 40a

בתלמיד אחד מתלמידי ר' עקיבא שחלה, לא נכנסו חכמים לבקרו, ונכנס ר' עקיבא לבקרו, ובשביל שכיבדו וריבצו לפניו חיה, א"ל: רבי, החייתני! יצא ר' עקיבא ודרש: כל מי שאין מבקר חולים - כאילו שופך דמים
A student of Rabbi Akiva was sick and no other sages went in to visit him so Rabbi Akiva did. Because of the fact that he cleaned and took care of him, the student lived. The student then said to Rabbi Akiva, You have caused me to live. Rabbi Akiva then went out and taught, he who does not visit the sick it as if he committed murder.

12. Shulchan Aruch Yore Deah 335

מצוה לבקר חולים...

It is a mitzvah to visit the sick

אפילו הגדול ילך לבקר הקטן, ואפילו כמה פעמים ביום. וכל המוסיף הי"ז משובח, ובלבד שלא יטריח לו.

One visits less important people, even a number of times per day. The more the better as long as you do not bother the ill person.

אין מבקרין החולה בג' שעות ראשונות של יום, מפני שכל חולה מיקל עליו חליו בבקר, ולא יחוש לבקש עליו רחמים. ולא בג' שעות אחרונות של יום, שאז מכביד עליו חליו ויטיאש מלבקש עליו רחמים.

One does not visit in the first three hours when he is less sick nor the last three hours when he is more sick.

כשמבקש עליו רחמים, אם מבקש לפניו, יכול לבקש בכל לשון שירצה. ואם מבקש שלא בפניו, לא יבקש אלא בלשון הקדש.

In front of him he you can pray in any language. Not in front of him, use Hebrew.

יכלול אותו בתוך חולי ישראל, שיאמר: המקום ירחם עליך בתוך חולי ישראל

Include him in the other ill of Israel

אין מבקרין לא לחולי מעים ולא לחולי העין ולא לחולי הראש. וכן כל חולי דתקיף ליה עלמא וקשה ליה דיבורא אין מבקרין אותו בפניו, אלא נכנסין בבית החיצון ושואלין ודורשין בו אם צריכין לכבד ולרבץ לפניו, וכיוצא בו, ושומעין צערו ומבקשים עליו רחמים.

You do not visit one who is suffering from a gastrointestinal disease, an eye disease, a headache. Similarly for anyone for who it is difficult to speak, you do not come visit him directly but come to an outer room and as if there is anything that he needs and pray for him.